

Uredništvo
in upravnništvo:
Kolodvorske
ulice šte. 15.

Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.

Rokopisi se ne
vračajo.

Inserati:
Šeststopna petit-
vrsta 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja

za Ljubljano
v upravnništvo:
za celo leto 6 gl.,
za pol leta 3 gl.,
za četrt leta 1 gl.
50 kr., na mesec
50 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.

Po pošti velja
za celo leto 10 gl.,
za pol leta 5 gl.,
za četrt leta 2 gl.
50 kr. in za jeden
mesec 86 kr.

Štev. III.

V Ljubljani v soboto, 12. julija 1884.

Tečaj I.

Volilno pravo naših ljudskih učiteljev.

Pred malo dnij razsodilo je državno sodišče o pravdi, katera je vzbujala dokaj zanimanja v širokih krogih. Dunajski mestni zbor namreč ni hotel priznavati mestnim učiteljem pasivnega volilnega prava, tedaj se je dosledno tudi branil, sprejeti v svojo sredo novoizvoljenega mestnega odbornika, ravnatelja meščanske šole Huberja, češ, da je njegova volitev neveljavna, ker mu volilna pravica ne pristaja. Naravno, da so se dunajski učitelji, katerih je okoli 1200, pričeli gibati in potezati se za svoja politična prava. Njih pritožbo pred državnim sodiščem zastopal je znani dr. Lueger, in izid pravde pred odličnim tem tribunalom bil je skoz in skoz ugoden njihovim zahtevam. Ravnatelj Huber bode odslej oblastno sedel med mestnimi očeti avstrijske stolnice, in vsaj na Dunaji se ne bode nikomur več zljubilo, ugovarjati volilnemu pravu dunajskih mestnih pedagogov.

Prečitavšim to razsodbo in njeno strogo juridično utemeljevanje, vsilila se je nam nehoté neka primera z našimi razmerami na Kranjskem. V tem oziru nahajamo sploh v naši deželi neko odvažno različnost. V glavnem mestu nikdo ne more oporekati volilnemu pravu definitivnih učiteljev, kajti § 28, *alinca 2 f*, provizornega mestnega statuta z dn. 9. junija 1850 ga izrekoma podeli vsem rednim učiteljem javnih, od države, dežele ali občine vzdržanih ljudskih šol. Posledica tej postavi določbi je, da imajo ljubljanski mestni učitelji neomejeno aktivno in pasivno volilno pravo v mestni zastop, v deželni in državni zbor. Vse drugače pa na deželi! Če si junija meseca lanskega leta na dan volitve korakal po jednom izmed onih mest ali trgov, kateri volijo v mestni skupini, toda po starem volilnem redu niso bili volilni kraji, si se moral začuditi splošni tišini in zapuščeni, katera je vladala po samotnih ulicah. In kako bi tudi ne! Vse polnoletno meščanstvo, od žu-

pana pričenshi doli do najnižje kategorije onih davkoplačevalcev, katerim je Schmerlingov volilni red še milostno odmeril važno to pravo — vse se je bilo uže v zornem mraku odpravilo z doma, na voliše, zbirat si zastopnika v deželnem zboru. Le časi je smuknila kaka klavrna postava črez ulice; videl si možu, da ga nekako peče in sramoti, da je tako rekoč državljan druge, nižje vrste, da njemu zakon odreka pravico, katero je dovolil prostim davkoplačevalcem, sosedu črevljarju, ki le dva goldinarja na leto plačuje dohodninskega davka, in kočarju, kateremu niti oken ne bi trebalo, ker mu zlato solnce veselo prisije skozi razpokline njegovega ozidja. Ta mož bil je učitelj, — in ne le tebi, celo priprostim paglavcem občinske šole se je jako, jako čudno zdelo, da se tudi on ni pridružil krdelu svojih someščanov, posluževaje se onega prava, katero je najbolj važno in najbolj častno v ustavni državi. In če si ga vprašal za uzrok njegove nebržnosti, se ti je mož, skorej da nekoliko užaljen, odrezal s pikro opazko: „Le nadučitelj sme voliti, mi drugi učitelji niti volilnega prava nimamo!“

In istina je! Dandanes še učiteljski stan na Kranjskem navzlic temu, da mu gre vsled njegove višje izobraženosti in razsodnosti vsekako nek poseben vpliv na javno gibanje, dandanes še — pravimo — nima volilnega prava ne za občinske, ne za deželne — ali državnozbornske volitve. Tudi nov volilni red tega razmerja nikakor ni predruščil. Sigurno sicer bili so dosednji običaji dobro znani veliki večini deželnih poslancev, sigurno je bila tudi večina uverjena, da se na tak način učiteljski stan poniža pred drugim svetom, da ugled šole in njenih organov trpi, da tudi političnemu gibanju po domovini ne more ugajati, ako mu odtegneš tako znamenit del narodnega razumnštva, — a vender je ostalo vse pri starem! Ne da bi v tem oziru kaka krivda zadela visoko zbornico. Dotične določbe se niti drugače formulirati niso mogle, kajti oni paragrafi, kateri določajo o volilnem pravu, se upirajo na dotične zakonske določbe

občinskega reda. In stoprav tedaj, ako bode iz občinskega reda odpravljena dosedanja, za učiteljstvo uprav sramotna anomalija, stoprav tedaj postal bode tudi naš učitelj državljan v polnem smislu, pridobivši si aktivno in pasivno volilno pravo.

Kajti navzlic premnogim nedostatom in hibam je do denšnjega dne na Kranjskem še pravokrepren občinski zakon s 17. febr. 1866 in le ta v § 1, *al. 2 f*, odmeri volilno pravico le „načelnikom in nadučiteljem občinskih ljudskih šol“, ne pa drugemu stalno nameščnemu učiteljskemu osebju. Na to tesnosrčno določbo pa se sklicuje tudi novi volilni red za deželni zbor in zakonska novela za državnozbornske volitve. Kedor tedaj nima pravice, voliti in voljenim biti v svoji občini, temu po vsej logični doslednosti tudi ne pristaja pravica, udeležiti se volitve v mnogo važnejše parlamentne skupine. Tedaj se tudi anomalni običaj, da so naši učitelji po deželi, — izvzemši nadučitelje — izključeni od volilnega prava, da so tedaj v istini nek *popolo minuto*, — ne bode dal preje odstraniti, nego če se predruščil občinski red, zlasti pa občinski volilni red tudi v tem oziru.

Iz zanesljivega vira smo čuli in znano je v dotičnih političnih krogih, da se od vladne strani sedaj pripravljaja načrt nove občinske postave. Kedor le pozna količkaj eminentne težave tega zakona, segajočega v vse stroke upravnega zakonodajstva, bode moral s topljo hvaležnostjo priznati poztrovalnost naše vlade, da se je lotila tako trudapolnega posla. Iz srca želimo najboljši uspeh blagotvornemu podjetju. Toda imenom kranjskih učiteljev smo primorani, opozarjati visoko vlado, ob enem pa visoki deželni zbor, da se pri izdelovanju novega prepotrebne občinskega reda blagovoljno ozirata na aktivno in pasivno volilno pravo naših službojuočih ali upokojenih ljudskih učiteljev. S tem bodo tudi povikšali ugled in moralčno veljavo naših šol, kar zopet ne bode ostalo brez tvornih posledic na omiko našega naroda.

Listek.

Turkinje.

(Zlatorodov.)

(Dalje.)

Obnašanje. Čemur se je najprej čuditi, je njih način smejanja in gledanja, ki opravičuje tudi predrzno sodbo. Prav pogostoma se zgodi, da evropejski mladenič, elegantno oblečen, strmeč v Turkinjo, naj je visocega stanu, je nagrajen s smešnim pogledom ali pa odprtim nasmehljajem. Tudi ni redko, da lepa hanuma skrivaže, da skopljenec ne vidi, iz kočije pozdravi mladega Franka. Časi, na pokopališču ali na oddaljeni cesti, spusti muhasta Turkinja cvetlico ali pa robec na tla, naj mični džaver nalašč izgubljeno najde ter ohrani kot dobrostivo znamenje. Domišljavi potnik, ki za take stvari kaj dá, bo tukaj zabredel v veliko zmoto. Pa res je dosti tacih evropejskih norcev, ki menijo, ko so en mesec v Carigradu prebili,

da so vzeli stoterim nesrečnicam mir. Brezdvojno razodevajo Turkinje, tako ravna je, le svoje simpatije, največ pa jih vodi v tem duhu upornosti, s katerim so navdahnjene vse zaradi presedajoče podločnosti, v kateri jih drže njih gospodarji. Zato dadó temu buntovnemu duhu duška, kjer in kolikor morejo, z majhnimi vragovinami, ako tudi le zato, da kljubujejo svojim soprogom.

Vse tako ravnanje je bolj otročarija kakor ljubovanje. Njihovo namigavanje je podobno prvim poskusom razposajenosti dekliske. Smejajo se s krohotom; gledajo k višku zijaje, kakor bi se čudile; delajo, kakor bi jih glava bolela ali pa noga; vlačijo srdito feredže, kader jim prav ne stoji; skačejo kakor šolarice, bolj da bi te nagnale v smeh, kakor da bi te slepile. Nikdar nimajo držanja za fotografa ali za salon. Ono malo umetnosti, katero kažejo, je prvotne naravi. Vidi se, kakor bi rekel Tommaseo, da nimajo preveč zagrinjal; da niso vajene drugega ljubovanja kakor hieroglifne ženske Giustove, ampak bi priprosto dejale, kader imajo koga rade: — „Kristijan, ti se mi dopadaš.“ Ker mu tega

ne morejo povedati z besedo, pokažejo mu to z dvema vrstama belih zob in prijazno se smeja. Niso drugega ko bolj omikane ter uglajene Tatarke.

So li svobodne? So; to je taka resnica, da jo tudi še le dospeli potnik lahko z rokami prijema, ako hoče. Pregnano je reči z lady Montague, da so slobodnejše od Evropljank; a kdor je bil v Carigradu, se bo zakrohotal, ako bo slišal o sužnosti turških žensk. Gospé, ki hočejo iziti, zapovedó skopljenecem, naj pripravijo kočijo; izidejo ter ne vprašajo nikogar za dopuščenje; pa se vračajo domov, da je le nekoliko pred nočjo. Nekdaj niso smele iziti brez skopljenca, brez služkinje ali sužnice, ali brez prijateljice; drznejše pa so jemale seboj sinčeka kakor znamenje, naj jih ljudje spoštujejo. Ako se je takrat katera pokazala na samotnejšem kraju, kaj lahko se je zgodilo, da jo je mestna straža ali pa stari Turek ustavil ter vprašal: „Kam greš? Od kod? Kako, da nimaš nikogar pri sebi? Tako spoštuješ svojega gospodarja? Vračaj se domov!“ Ali zdaj hodijo okolo same, vidiš jih na sto vsako uro po vseh cestah musulman-

Praška trgovinska zbornica pred upravnim sodiščem.

Novejša politična povestnica ima kaj malo tako interesantnih prizorov, kakor je preporod českega naroda. Od one usodne bitke na Beli Gori (8. nov. 1620) bilo je videti, da je smrtna sodba uže podpisana nadarjenemu českemu plemenu. Pričela se je reakcija, brezobzirna v državnopravnem, kruta v narodnem oziru, in uspehi stoletnega pritiska bili so taki, da so najboljši rodoljubi česki po polnem obupali nad bodočnostjo svojega roda. Sovremenik cesarja Jožefa II., litomerški škof Kindermann, velik pospeševatelj germanizacije, je radostno vskliknil, da v petdesetih letih niti jednega otroka ne bode več na českem ozemlju, da bi razumel narečje svojih prednikov. In tudi v elegični paraleli, v koji je istodobni učenjak, zgodovinar Pelcel, primerjal tužno sedanost s sijajno preteklostjo, razodeva se ista bolesta misel, da je česki narod izbrisan iz imenika politično živih individualnostij ter da se bode z njegovimi ostanki kmalu le bavil učeni preiskovalec, blizo tako-le, kakor se palaeontologi pečajo s fosilnimi ostanki predpotopnih velikanskih živalij.

A protivnik in prijatelj sta se jednako varala! Tekom našega stoletja začel se je dramiti česki narod, stopil je znova v politično areno, z nova je razvijal isto nečuvno vztrajnost, isto požrtvovalno hrabrost, s kjo so pred štirimi vekmi husitske čete osupnili Evropo. Neprestano narašča politično gibanje junaškega naroda, zaporedoma si pribori dobro utrjene postojanke svojih protivnikov, narodna zavest prešinila je tako mogočno vse kroge, da so kmetski in mestni volilni okraji s českim prebivalstvom po vsem osigurjeni domačim kandidatom, vplivno, imovito in izobraženo plemstvo pridružilo se je narodni masi in sedaj so se Čehi deloma uže polastili prevažne institucije trgovinskih zbornic. Lansko leto so zmagali v plzenski in budjejeviški kupčijski komori, letos so s hrabrim naporom pridobili izredno veliko večino (32 zoper 16) v trgovinski zbornici praški.

Vender se to ni moglo zgoditi na podlagi zastarelega prejšnjega volilnega reda, kateri je imenitno to skupščino izročil peščici nemških denarnih mogotcev. Radostno so tedaj Čehi pozdravljali načrt novega volilnega reda, katerega je trgovinsko ministerstvo v posvetovanje izročilo praški komori. Ali dasi je bil načrt skoz in skozi pravičen, skromen skorej in nekako bojazljiv gled daleč segajočih prememb, je bil vender glasen krik v vsem liberalnem Izraelu, ves časnikarski aparat Chlumeckyjevega novinarskega urada jel je pisariti o vladnem nasilstvu, nekateri sangviniki združene levice hoteli so porabiti uže ta povod, da bi uživo tvorili svojo abstinenčno politiko, in konec je

skih, od turških predmestij do Frankovišča. Gredo na obiske k prijateljicam od enega kraja štambulskega do družega, polovico dneva gredo prebit v kopelji, polovico prevozikajo v ladjici. V četrtek gredo na Sladke vode v Evropi, v nedeljo na Sladke vode v Aziji, v petek na skadersko pokopališče, druge dni na Knežje otoke, v Terapijo, v Bujukdere, v Kalendar, južinat se svojimi sužnicami na planem, v družbicah po osem, deset glav; molit na grobe sultanov in sultank; gledat derviške samostane, obhajati javne razstave z nagrado venčanega platna; a nikjer ni moškega, kateri bi jih spremljal ali sledil, kaj še le, kateri bi se usodil, jim kaj reči, ako tudi so same. Turka videti na carigrajski cesti, če tudi le v bližini, ali pa tudi le trenotek stoječega in pogovarjajočega se se „zagrinjaleno“, ako tudi bi bilo obema zapisano na čelu, da sta si mož in žena, to bi se zdela najčudnejša stvar na svetu, ali bolje rečeno, bila bi neslišana nesramnost. Od te strani so Turkinje res svobodnejše od Evropljank. Ne more se dopovedati, kako se navživajo te svobode, s kako novo slastjo letajo v hrušč,

bil, da je izdatno število nemških volilcev uložilo pritožbo pri upravnem sodišči.

Včeraj se je vršila znamenita obravnava. Sodišču predsedoval je grof Rih. Belcredi, toženo vlado je zastopal sekcijski svetnik dr. Vilj. Leddihn, obtožnico je zagovarjal dr. Jos. Kopp. Tožnik se je opiral zlasti na § 4 zakona o trgovinskih zbornicah, kateri določa, da ima razsojati o številu družabnikov vsake sekcije, o volilnem censusu, o raznih volilnih kategorijah ter o podobnih določbah trgovinski minister „po zaslišanji“ (*über Einvernehmen*) dotične trgovinske zbornice. Po našem subjektivnem mnenju je zakonski namen po vsem jasen. Trgovinski minister je le primoran, vprašati trgovinsko zbornico za njeno mnenje, nikakor pa ni vezan na konečno razsodbo, oziroma na privoljenje omenjene korporacije. Kajti sicer bi prišli do nestvora, da bi podredjeno oblastvo — in to je sigurno tudi trgovinska zbornica nasproti trgovinskemu ministerstvu — lahko ovrгло vsako, tudi še tako opravičeno premembo. In ker je bilo nemogoče, po sedanjem volilnem redu sestaviti večino, katero ne bi uže *a priori* nasprotovala vsakemu količjak nepristranskemu volilnemu načinu, okamenela bi sedanja monstrozna sestava, in naravna večina českih trgovcev in obrtnikov bi bila za vse veke izročena na milost in nemilost oblastni nemški manjšini.

Še v drugem oziru se nam vidi tolmačenje, katero je levičarjem na enkrat ugajalo, neutemeljeno in pravno neveljavno. Ministerstvo uže sedaj trdi, da se v starem volilnem redu nahajajo nekatere protizakonitosti. Toda pustimo na stran specialni slučaj, oziraje se le na občno stran tega vprašanja. Tu pač ne bode nikdo mogel zanikati, da je vender le mogoče, da se kaka nepravilnost urine tudi v potrjeni zakon. Ministerstvo ima pa nalog, odstraniti vsako protizakonitost ter, ako tega naloga ne spolni, je odgovorno za to po zakonu o ministerski odgovornosti. Kako pa — vprašamo — bi mogla vlada prevzeti tako odgovornost, ako se ji odvzamejo sredstva, zboljšati in preustrojiti dotične institucije, ako treba tudi proti volji slučajne strankarske večine?

Uvaževaje te razloge, nismo bili nič kaj iznadeni, da je upravno sodišče odbilo pritožbo viteza Dotzauerja in njegovih drugov proti ministerski naredbi. Radujemo se je pa vender le iz srca, kajti sodnija je pripoznala zakonitost novoizbrane trgovinske zbornice praške, in če bode prihodnje leto česka večina odlične te korporacije iz svoje sredine dva poslance izbrala v državni zbor, katera se bodeta pridružila desničarjem, potem nikdo ne bode smel ugovarjati ter zlobno zanikati pravno podlago najnovejše česke pridobitve, kupčijske zbornice v zlati Pragi!

v šum, na svetlobo, na svoboden zrak, one, ki vidijo doma le enega človeka, katerim so okna in vrt kakor v samostanu. Hodijo vunkaj ter drčé po mestu z veseljem iz ječ izpuščenih. Veselo je videti, kako ostroumno si izmišljujejo majhne nasladnosti potepanja. Gredo v najbližnjo džamijo malo pomolit, potem začno šepetati in žgoleti s prijateljico četr ure pod loki na dvorišči; potem gredó v bazar, da skočijo v deset štacun ter izpremešavši pol štacune, kupijo kakov drobiž; potem vzamejo tramway, se peljejo na ribji trg, stopajo čez most, začno pregledavati vse kite in lasulje lasuljarjev v perski ulici; stopijo na pokopališče, založé kako slasčico na grobu, se vrnejo v mesto, dospo zopet na Zlati rog, zakrenivši stokrat, pregledavši vsako stvarico: izloge, obrazce, naznanila, memogredóče gospe, kočije, grbe, gledališna vrata...; kupijo si šopek cvetja, popijó kupico limonade pri kakem vodarji, udele miloščino kakemu siromaku, gredo v čolnčiču čez Zlati rog, začno zopet hojevati po Štambul, vzamejo še enkrat tramway ter dospévši do hišnih vrat, so zopet pripravljene, vrniti se nazaj,

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Prejšnja nemška večina praške trgovinske zbornice uložila je bila pri upravnem sodišči pritožbo proti oktroyiranem volilnem redu, katerega je ministerstvo trgovine določilo za omenjeno zbornico. Včeraj razpravljala se je ta zadeva pred upravnim sodiščem; sodišče je pritožbo kot neosnovano zavrglo.

Moravski deželni zbor pričel je predvčerajšnjem svoje zasedanje. Po svečani službi božji pozdravil je cesarski namestnik zbrane poslance ter izrazil željo, da bi zastopniki obeh narodnostij delovali složno v korist deželi. Potem je predstavil novoimenovanega deželnega glavarja grofa Vetterja in njegovega namestnika dr. Šroma. Deželni glavar izjavil je potem, da bode častno svojo nalogo vršil vselej nepristransko ter je pozval zbrane poslance, naj zakličejo „slava“ Nj. veličanstvu, kar so poslanci navdušeno storili. Potem se je seja sklenila.

Pri volitvah v mestnih občinah v Bukovini, katere so se vršile predvčerajšnjem, izvoljeni so bili v Črnovicah dr. Rott in vitez Kochánowsky, v Sučavi Kornel Kosović, v Seretu J. Vojnarović in v Radavcu profesor Tomašćuk.

Nekateri listi prinašajo v novejšem času iz Bosne poročila o izvenredni nesigurnosti in množičem se lopežtvu, pristavljajoč, da so to vselej predhodniki ustaje. Tem glasovom nasproti poročá „Pol. Corr.“ iz verodostojnega vira, da je položaj v okupiranih provincijah po vsem normalen ter da je celo ugodnejši nego-li je bil kedarkoli. Isto tako izjavil se je tudi minister Kallay, ki se je ravnokar vrnil s svojega potovanja. Tudi vest o nesporazumljenji med Avstro-ogersko in Črno Goro je po polnem izmišljena.

Tuje dežele.

Nemški zvezni svet zaključil je dné 9. t. m. svoje zasedanje; no sesija se formalno še ni zaključila, ker bode v teku poletja še enkrat pozvana, da odobri načrt zakona o osiguranji proti nezdodam.

V Italiji, kjer se je pretečeni četrtek zaključilo zborovanje senata, vlada sedaj politična tišina. Vender se govori o premembi v vojnem ministerstvu. General Ferrero izstopil bode zaradi bolehnosti iz ministerstva. Njegov naslednik bode najbrže glavni tajnik v vojnem ministerstvu, polkovnik Peloux, ki je v zbornici prav spretno zastopal vojnega ministra.

V angleškem parlamentu vprašali so zopet nekateri poslanci vlado ob usodi generala Gordona. Vojni minister lord Hartington moral je priznati, da ima vlada o Gordonu neizvestna poročila ter da do sedaj ni dobila nikakega glasu o tem, da bi bil Kartum

v sto korakih obiti še nekaj hišic; — prav kakor dečaki, ki prvokrat sami hodijo okolo, pa hočejo tisto uro navžiti se vsega in doživeti vse. Debelušen efendij, ki bi hotel iti za svojo ženo, hoteč se prepričati, ni li kaj sumnivega, bi moral na pol pota utrujen obležati.

Sladke vode. — Kdor hoče videti muslimanske gospice, naj gre na velik praznik na Sladke vode evropejske na dnu Zlatega roga ali pa na azijske Sladke vode blizu vasi Araduli-Hisar. To sta dva velika javna sprehajališča, pokrita s pregostimi gajčji, presejana z dvema rečicama, posejana s kavarnami in vodometi. Tamkaj na prostorni trati, v sencí orehov, terebint, platan in sikomor, sestavljajočih zeleno streho tako gosto, da skoz njo ne predre noben solnčni žarek, vidiš tisoče Turkinj, sedečih v kopah ali na okrog, obdanih s sužnicami, skopljenci, otroci, ki južinajo in celega poludne počenjajo vsakoršne vragovine, sredi gnječe ljudi. Kadar to vidiš, obstojiš, ne vedoč ali budiš ali sanjaš. Zdi se ti, da gledaš svetičnost islamskega raja. Ta množina prebelih zagrinjal, škrlatnih, rumenih,

pal sovražniku v roke. Konečno je izjavil, da vlada ne namerava poslati ekspedicijo v Sudan.

Francoski zastopnik v Pekingu izročil je kitajski vladi ultimatum, v katerem Francoska zahteva 250 milijonov odškodnine in popolno zadovoljščino za napad v Lang-Sonu. Francoska zahteva odgovor v osmih dneh.

Razne vesti.

— (Kraszewski v zaporu.) Poljski poslanec, kateri je obsojenega pesnika Kraszewskega v trdnjavi v Devinu, kjer je zaprt, obiskal, poroča o pesniku naslednje: „Ko sem dobil dovoljenje, da smem obiskati Kraszewskega, podal sem se v sobico, kjer stanuje, ter sem tam ostal dve uri. V sobi je samo najpotrebnejša oprava; sobica ta je v pritličji in ima dve okni. Odkar sem Kraszewskega slednjič obiskal, se je zelo postaral; zdaj je suh, kakor kostnjak; njegovo telo je upognjeno in fizične bolečine izražajo se mu na obrazu. Pesnik toži, da ne more prebavljati jedil ter da ima malo apetita; dasi sme vsak dan dvakrat po dve uri sprehajati se po dvorišči, vendar večkrat tega storiti ne more, kajti noge, osobito leva, so mu otekle do gležen in hoja prouzroča mu veliko truda. Pesnik se ne pritožuje o obnašanju vojnega oblastva; poveljnik, s katerim sem se seznanil, je zelo ljudomil mož. Jedi dobiva Kraszewski iz mesta, čaj si pripravlja sam. Piše malo, čita mnogo; večkrat mora ostati v postelji; navadno se vleže uže ob 7. ali 8. uri k počitku.“

— (Kraljevski grob.) Iz Petrograda se poroča z dné 6. t. m.: Predvčeranjem bližal se je okolo poludne pravoslavnemu Smolenski-mirodvoru nenavaden mrtvašk sprevoz. Sprevoz pričela sta dva žandarma na konjih, za tema šli ste dve osebi, kateri sta nosili zelo sestavljen grb; za tema zopet dve osebi, noseči blazinico, na kateri so bili pripeti redovi in velika zvezda; za temi voz, na katerem se je vozila krsta. Ob straneh voza sta bila zopet dva žandarma na konjih. Koj za vozom šli ste dve osebi, gospod v husarski opravi z zvezdo na prsni, jednako oni na blazinici, in jedna dama. Druzih spremljevalcev ni bilo. Sprevoz zavil se je na pokopališče. . . V krsti ležali so ostanki moža, o katerem se je v prejšnjih letih mnogo govorilo in kateri je imel legitimne pravice do naslova kralja ciperškega, jeruzalemskega in armenskega. Ta mož bil je Louis Lusignan, potomec „čuvvarjev Kristovega groba“. Umrl je v 77. letu svoje dobe kot obrist ruskega dragonskega polka. Mož, kateri mu je skazal slednjo čast, bil je njegov sin princ Mihael Lusignan.

— (Pravda za grofijo.) Iz Braunschweiga se poroča: Te dni vršila se bode zanimiva pravda pred prvim senatom. Trije bratje, grofi Stolberg, zahtevajo od zbornice, da jim izroči veliko grofijo Blankenburg, ki je vredna več milijonov mark. Ta zanimiva pravda pričela se je uže leta 1604, tekla potem do l. 1649, a potem počivala več kot 200 let, namreč do l. 1882. Sedaj so jo grofi Stolberg

zelenih, pepelnatih plaščev; te neštevne kope sužnic, neizmerno pisano oblečenih in našarjenih; to mravljišče otrok, oblečenih kakor majčkini pusti; velike smirenske preproge, razprestrte po tleh, posrebrano in pozlačeno posodje, ki gre iz rok v roke; musulmanski kavarnarji v prazni obleki, ki drčé okolu nosijo sadje in sladoleđ; cigani, ki plešejo, bolgarski pastirji, ki godejo; konji, okinčani sè zlatom in srebrom, ki bijejo s kopiti, privezani za drevesa; paše, begi, gospodki, ki jezdi v galopu po nabrežji; gibanje dolgih vrsta, podobno previjanju in prelijanju polja, posejanega s kamelijami in rožicami; mnogotero pisani čolnici in sijajne kočije, ki neprenehoma prihajajo, metajoče v to morje barev še novih barev; izpremešani glasovi piščalk, flavt, pavk, petja, otročjega klicanja, v sredini tega sprelepega zelenja in senčevja, ki ga semtertja izmenjujejo majhni svetli razgledki na daljne vasi: — vse to ti predočuje tako slovesen in tako nov prizor, da te na prvi pogled obhaja volja ploskati in klicati: — „Živeli!“ kakor predstavi na odru v gledališču. (Dalje prihodnjic.)

zopet oživeli. — Moderne sodnije tudi niso posebno nagle, a upati je vendar, da novih 200 let ne bode preteklo do razsodbe.

— (Strašno žuganje.) Nedavno prišel je pijan kmet na parnik, ki vozi potnike črez starnberško jezero. Kakor uže navada pri pijancih, ni mrcina pustil nobenega v miru; vse sopotnike je dražil. Kapitanu je konečno zmanjkalo potrpežljivosti in jezen je zažugal pijancu: „Če ne bodeš v miru, te bodem vkazal v vodo vreči!“ Kmet se postavi na omahljive noge in zakriči: „Še jedno tako, pa vam bom vso to lužo popil — potem bode te pa s svojim sanivcem plazili po pesku domov!“

— (Opomin finančnemu ministru.) Prošlo soboto ustrelili so v Palermu vojaka zaradi velikega pregreška. Ker so bile ta dan ravno številke vlečene, porabile so to priliko loterijske sestrice in bratci; spravili so vse krajcarje vkup, nesli jih v loterijo, stavili številke, zadevajoče obsojenca in glej čuda! vse številke so bile vlečene. Dobitkov bilo je 10593, in svota, katera se je morala vsled tega izplačati, znaša 322744 lir; loterija imela je izgube 152316 lir. Palermski listi šaljivo vprašajo, ali bi ne bila morda država boljše storila, če bi bila ubogega grešnika pomilostila.

— (Nov „sport.“) Nov „sport“, kateri se je baje preselil iz Amerike, razveseljuje zdaj Petrogradčane. Skušajo se namreč v tekanji po stopnicah gori in doli. Prošlo nedeljo vršilo se je prvo tako tekmovanje na vrtu „Livadia“ (na otokih). Stavila sta Nemeč Bayer in Anglež Gewalt, kečo bode hitrejši v tekanji po stopnicah; stava znašala je 500 frankov. Zmagovalec naj bi bil oni, kateri bode 1500 stopnic najprej gori in doli pretekel. Anglež tekal je 8¼, Nemeč 9 minut. Zmagovalec dobil je omenjeno svoto, in razen te mu je lastnik vrta kot častno darilo poklonil še zlato uro. Zmagani je ponudil zmagovalcu zopet novo svoto, katera se bode v nekaj dneh izvršila; stavila sta za 1000 frankov, katere dobi oni, kateri v 20 minutah ali prej preteče 2500 stopnic gori in doli. Baje, da se bode tega tekanja udeležila tudi jedna dama.

— (Amerikansko.) Kapitan Crackson in inženér Metrokins imela sta dvoboj na dinamitne patrone; vsak je imel pet patron. Prvi krogli nista prizadeli nikake poškodbe, toliko strahovitejšee posledice imeli sta pa drugi. Nasprotnika sta bila oba po polnem razbita in strahovito razmesarjena na celem životu. Le čevlji so ostali nepoškodovani — zares najboljša reklama za solidno blago. Samo ob sebi razumno, da je vsled tega dotična firma zaslovela.

Domače stvari.

— (Duhovenske spremembe v ljubljanski škofiji.) Gosp. Mat. Prijatelj je predlagan za faro Strugo. Gosp. Leopold Lotrič stopi začasno v pokoj. Gosp. M. Barbo dobi kaplanijo v Škocijanu. Gosp. J. Sakser gre iz Trebnjega na Goričico pri Mengiši kot kurat. Gosp. Anton Nemeč pride od sv. Trojice za kaplana v Trebnje.

— (Zidanje kanala) v Hrenovih ulicah le počasi napreduje, ker zamore le malo delavcev biti pri delu in je treba dotekajočo se vodo vedno s sesalkami izčepavati. Tamošnji prebivalci tožijo, da je nakupičeno preveč ogline in prsti in da jo premalo hitro vozijo proč.

— (Surovost.) V Resselnovih ulicah je hišni posestnik L. v kleti delavca Jožeta Kaplerja iz Hrastja pretepal in s črevlji tako močno suval v trebuh, da je Kapler težko poškodovan in da so ga morali prenesti v bolnico. L. se je sam objavil sodnji.

— (Vkradena ura po pošti nazaj.) Nedavno smo poročali, da je bila gspđ. Prohasky št. 13 Pred škofijo ukradena zlata ženska ura. Danes je gospodičina dobila uro nazaj po pošti, zavito v zavitek z naslovom: *Muster ohne Wert* z navadno znamko po 5 kr., kakor se pošilja kava, sladkor ali seme na ogled; zavitku je bilo priloženo nesramno žaleče pismo, v katerem gospodičini neznan tat ali tatca svetuje, naj v prihodnje bolje pazi na svoje vrednostne stvari.

— (Poljski tatovi) v bližini Ljubljane so prava nadloga za posestnike. Zdjaj krađejo po-

sebnost krompir; najbolj jim je po godu krompir na Mirji, kjer so ga do sedaj največ pokradli.

— (Zaprli) so danes žandarji mizarskega pomočnika Frana Erzena, službečega v Ljubljani, stanujočega pa v St. Vidu. Odvedli so ga na Žabjāk. V zvezi je baje z uže zaprtimi anarhisti ljubljanskimi.

— (Naročnik z Notranjskega) se pritožuje, da nekatera občinska oblastva ne postopajo z isto resnostjo, katere bi čestokrat trebalo. Piše nam v tej zadevi: „Te dni nosil je občinski sluga srenje trnovske nek odlok okolo, kateri se tiče krčmarjev, toda niso ga hoteli sprejeti. Rekel je tedaj, da bode to pri farni cerkvi razglasil. To se ni zgodilo; znabiti je srenjski sluga na to pozabil ali se je pa morda g. župan premislil, objaviti te določbe ter one, ki se jim upirajo.“ — Nadejamo se, da bode zadostovala ta opazka.

— (Toča) napravila je minolo nedeljo mnogo škode po Štajarskem, v slovenjegraškem okraji, po górenjem in dólentjem Doliči, Kozjaku, Paki in Tolstem Vrhu.

— (Iz Kostanjevice) se nam poroča: V 9. dan t. m. pretekli so trije meseci, odkar ni pri nas mrliča. To je precej lepa doba, če pomislimo, da prebivalstvo šteje 2062 duš. Pred tridesetimi leti pa so posebno po naši okolici nalezljive boleznj razsajale.

— (Huda nevihta) razsajala je 7. t. m. v Savinjski dolini; blizo Vranjskega treščilo je v neko koč, ki je po polnem pogorela. Dve deklici, kateri je nevihta vjela na polji, leteli ste pod omenjeno koč zavetja iskat. V onem trenutku, ko ste stopili pod streho, svignila je strela v koč; ubila je jedno izmed deklic, druga pa je ostala nepoškodovana.

— (Strela med ovcami.) Iz Črnomlja nam poroča prijatelj: V torek 8. julija pridrvila se je huda nevihta črez vas Zapudije (občina dragatuška). Dve pasterici gnali ste čredo 300 ovac, a ko je nastala nevihta, spravile ste drobnico pod visok oreh. Strela je udarila v drevo in ubila 59 ovac, dekleta pa je omamila in vrgla na tla, a drugače se jima ni nič hudega pripetilo.

— (276 ur brez hrane) je bil šestletni vol posestnika P. T. iz Jarneje Vasi v črnomeljskem okraji. Žival se je bila izgubila dné 2. jun. in še le 13. junija našli so jo v ozkem, kake štiri metre globokem prepadu med skalovjem; tu notri je bila padla in ni mogla več na prosto. Vol je bil strašno shujšan, sama kost in koža ga je bilo. V očeh, gobcu in nosnicah zaredili so se mu bili črvi. Z vrvm so ubogo žival potegnili iz jame in jo izročili živinozdravniku. Sedaj je uže precej okrevala.

— (Volitve na Koroškem.) „Mir“ poroča, da se bode za celovski okraj postavil kandidat Martih Štih, župan v Svetni Vasi. — Za beljaški okraj se priporoča Fr. baron Martinetz, c. kr. beležnik v Rožeku. — Za št. mohorski okraj se priporoča kot slovenski kandidat Šnabel, posestnik v Zaholmci, kot nemšk kandidat Tom. Waldner, umetalni mizar in posestnik v Vratni Vasi.

— (Iz Gradca) se nam poroča: V 8. dan t. m. umrl je tukaj Filip Pavšič, c. kr. šolski svetnik in bivši ravnatelj druge državne gimnazije v Gradci. Pokojnik služboval je kot profesor matematike in fizike tudi v Ljubljani.

— (C. kr. ravnateljstvo za državno-železniško poslovanje na Dunaji) izdalo je letos nekaj novih inštrukcij in določbe, katere se tičejo osobito čuvarske službe, dalo je prevesti tudi na slovenski jezik. Takó n. pr. „Pouk za železniške čuvarje,“ „Pouk za čuvarje ogibál in pri-gledne čuvarje,“ „Kako ravnati pri železniških nezgodah, predno pride zdravnik“ itd. To je jako hvalevredno postopanje ter kaže, da se državna železnica hoče ozirati tudi nekoliko na slovenske zahteve. Sicer je ob progji v slovenskih pokrajinah še nastavljenih več slovenščine nezmožnih uradnikov, a nadejamo se, da c. kr. ravnateljstvo tudi v tem stori potrebne korake, ter nastavi v slovenskih krajih slovenščine zmožne železniške uradnike.

— (Avstrijski odvetniki) imeli bodo letos meseca oktobra sedmi shod v Pragi. Razpravljalje se bodo prav zanimive točke, kakor kaže

vzpored tega shoda. Predlogi, kateri se bodo razpravljali na tem shodu, se tičejo poprave administrativnega postopka, zakona zoper eksekucijo udovskih in sirotinskih pokojnin, razširjenja dedne pravice žene do moževe zapuščine, globe in postopanja pri žaljenji časti; dalje se bode govorilo: o enakomernem postopanju pri selitvi advokatov, o namestni pravici advokatov v stalnih razsodiščih, o advokatski dolžnosti za hranjenje in izročanje listin po § 2. odvetniškega reda, o izkazu državljanstva kandidatov, kateri hoté stopiti v advokatsko prakso.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Pariz, 12. julija. Listi poročajo, da je bil včerajšnji smrtni izid pri za kolero bolnem le osamljen slučaj.

Marseille, 12. julija. Včeraj čez dan za kolero umrlo 38 oseb.

Pulj, 11. julija. Nj. veličanstvo cesar podelil je podadmiralu Sternecku dostojanstvo tajnega svetnika; vsakemu topničarskemu podčastniku, ki se je vdeležil streljanja na tarčo dne 9. julija, podaril je cekin.

Inomost, 11. julija. Cesarjevič Rudolf in cesaričinja Stefanija sta danes ob 1. uri popoldne dospela z Koroškega semkaj. Na kolodvoru so se jima poklonili ces. namestnik začasní vojaški poveljnik in dvorni svetnik baron Puthon. Visoka potnika sta zajutrkovala v vagonu in potem se odpeljala v Monakovo.

Monakovo, 11. julija. Avstrijski cesarjevič in cesaričina sta došla semkaj.

Budimpešta, 11. julija. Železnica Budim - Novi - Szöny - Bruk odprla se bode kot ogerska državna železnica dne 15. julija splošnemu prometu. Vlaki za to progó bodo za zdaj odhajali z budimskega kolodvora južne železnice, ker je osrednji kolodvor zdaj za to še nesposoben.

Pariz, 11. julija. „Agence Havas“ poroča: Patenótre je prejel še le včeraj v Šangaji francosko noto o zahtevanju odškodnine od Kitajske ter jo oddal koj v Peking; za odgovor na njo se je določil osemdnevni rok. Vesti o vojaški akciji pred pretekom tega roka so torej napačne.

Pariz, 11. julija. Od danes zjutraj v Toulonu 13 mrličev za kolero. — Municipij odbil je preložitev narodne slavnosti. — Po „Françaisu“ je danes v jutro v Parizu jedna oseba za kolero obolela.

Pariz, 11. julija opoludne. Od včeraj zvečer so v Toulonu 3 osebe umrle za kolero, v Marseillu 19 oseb. 20 za kolero obolelih oseb se je preneslo v marseillsko Pharo-bólnico.

Marseille, 11. julija opoludne. Od danes zjutraj je 12 oseb za kolero umrlo.

Genova, 11. julija. V Palermu so se v pristanišči med tamošnjimi delavci, kateri zdaj nimajo dela, začeli nemiri. Vojna ladija „Rome“ je brzo tjá odplula.

Petrograd, 11. julija. Carjev dnevni ukaz odredjuje, naj samogitski grenadirski polk, kateremu je bil predstojnik general grof Tottleben, v spomin na vojaške zasluge pokojnikove še nadalje nosi njegovo ime.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 12. julija.

	gld.
Jednotni drž. dolg v bankovcih	80.45
„ „ „ srebri	81.50
Zlata renta	103.20
5% avstr. renta	95.70
Delnice narodne banke	854.—
Kreditne delnice	300.—
London 10 lir sterling	121.85
20 frankovec	9.67
Cekini c. kr.	5.76
100 drž. mark	59.55

Listnica uredništva.

Gosp. Ant. Lapajne, učitelj v Ribnici. Na Vašo željo potrjujemo izjemoma, da niste Vi pisatelj naših dopisov „Od sv. Ane“ in „Na Mali Gori.“

Odgovorni urednik prof. Fr. Šuklje.

Uradni glasnik

z dne 12. julija.

Naprava novih zemljiških knjig: Pri c. kr. okr. sodnji v Kamniku za katastralno občino Stranje; poizvedbe dne 26. julija.

Razpisane službe: Na rudniški soli v Idriji peta učiteljska služba; letna plača 450 gld. in 6 petletnic po 40 gld. Prošnje tekom treh tednov vodstvu idrijskega rudnika.

Eks. javne dražbe: V Ljubljani posestvo Martina Stembova iz Skrilj (2626 gld.) dne 23. jul., 23. avg. in 24. sept.; — posestvo Val. Kiklja iz Zapotoka (2587 gld. 40 kr.) dne 19. jul., 20. avg. in 20. sept. — V Logatci posestvo Jan. Jerine iz Čevc (3375 gld.) dne 23. avg., 25. sept. in 25. okt. — zemljišče Andr. Opeke iz Dolenje Vasi dne 23. avg. in 25. sept.; — polovica zemljišča Marije Debečeve (559 gld. 50 kr.) dne 23. avg., 25. sept. in 25. okt. — V Radovljici zemljišče Matije in Janeza Iskre iz Nomena dne 25. jul., 25. avg. in 25. sept.

Tuji.

Dne 10. julija.

Pri **Maliči:** Dratsch, Gossler, Weiss, Löb, Supančič, Klein, Hahn in Canath, potovalci, z Dunaja. — Schneider, potovalec, iz Budimpešte. — Fortis, ces. namestništva svetnik, s soprogo, iz Benetek. — Dr. Cavaliari, mestni odbornik, s hčerko, iz Trsta. Pri **Slonu:** Czermak, podpolkovnik, z Dunaja. — Woger, knjigovodja, iz Bocna. — Foramiti in Gattorni, posestniki, iz Trsta. — de Giacutti, lastnik gledišča, iz Pulja. — Domladisch, zasebnik, iz Il. Bistrice. Pri **Tavčarji:** Steinberger, trgovec, iz Budimpešte. — Simon, zasebnik, iz Rihenberka.

Umrli so:

Dne 11. julija. Urša Semsič, sivilja, 75 l., Kravja Dolina, starostno opešanje. — Anton Princ, posestnik (kaznenec), 28 l., na Gradu, pljučna tuberkuloza.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v ram	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
11. julija	7. zjutraj	731.78	+17.8	jzpd. sl.	js.	40.00
	2. pop.	731.97	+26.4	jvzh. sl.	d. js.	dež
	9. zvečer	735.08	+18.8	„	„	„

Japonska ajda

edino prava in ravno naravnost došla se dobi letos po znižani ceni

kilo 22 kr.

(kedor je več skupaj vzame, še ceneje)

le pri

J. R. Paulin-u

zaloga špecerijskega blaga v Ljubljani.

Ona je posebno izvrstna tudi za zeleno krmo in v prid čebelam.

NB. Nahaja se neka sibirski ajda v kupčiji, japonski te v podobi zrnja po polnem enaka, ali v njenem bogatem pridelku nikakor ne, torej „pozor“ pri nakupovanju. (60) 7—3

Zaloga zemljevidov

c. kr. generalnega štaba.

Mera 1:75000.

Listi so po 50 kr., zloženi za žep, pri-lepljeni na platno po 80 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg-ova knjigarna v Ljubljani.

Jarnej Žitnik

črevljar

Preširnov trg v Ljubljani

priporoča svojo

novó urejeno veliko zalogo

obuval za gospode, gospe in deca

Naročila izvršujejo se po meri moderno, solidno in najceneje, in naročbam z dežele se kar najhitreje ustreza.

Na prsih in pljučah bolehnim!

Gospodu **Jul. pl. Trnkoczy-ju**, lekarju v Ljubljani na Mestnem trgu.

Zamán vporabljal sem pri kašlju in pljučnih bolečinah razna sredstva, dokler nissem poskusil Vašega **soka iz kranjskih planinskih zelišč à 56 kr.**, in z veseljem sem opazil zboljševanje. Blagovolite mi poslati še 3 steklenice.

Spoštovanjem Vaš udani
Josip Malešič v Sisku.

!!Priznanje!!

Proti bolečinam v glavi in želodcu!

Gospodu lekarnarju **Trnkoczy-ju** v Ljubljani, Mestni trg št. 4.

Z veseljem Vam naznanjam, da so mi Vaše **kri čistilne kroglice**, školjica po 21 kr., izredno dobro služile. **Vročina**, katero sem čutila po vsem telesu, potem **hudi glavobol** in sem ter tje napadajoča me **mrzlica**, sami nasledki **zapretja** in **želodónega katarja**, ponehali so, hvala Bogu, po polnem, ko sem uživala Vase **kri čistilne kroglice**, tako da ljudje že pravijo, da sem veliko bolj zdrava videti.

Zahvaljeva se Vam v novič prav iskreno, Vas prosim, da mi pošljete za 1 gld. 5 kr. še en zavitek teh takó izvrstno delujočih **kri čistilnih kroglic**.

Pozdravlja Vas, sem najudanejša

Lucija Šlibar.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva **oživljajoče**, **zapreči pokončanje zob** in odpravi **slab duh** iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Salicilni zobni prašek,

splošno priljubljen, vpliva **zelo oživljajoče** in napravi zobe **blesteče bele**, à 30 kr.

Najnovije spričalo.

Vaše blagorodje!

Mnogo let vporabljam Vašo **salicilno ustno vodo** in **salicilni zobni prašek** z izvrstnim vspehom in priporočati ja moram vsakemu najtopleje. Pošljite zopet od vsakega 3 steklenice. Spoštovanjem (52) 8—3 **Anton Stama**, župnik.

Vsa navedena sredstva ima **vedno frišna** v zalogi in jih razpošilja proti poštnemu povzetju

lekarna pri „**Samorogu**“

Jul. pl. Trnkoczy-ja

na Mestnem trgu v Ljubljani.

65 kr.

velja par dobrih

glacé-rokavic

z dvema gumboma

za gospe

pri

J. S. Benedikt-u

pri „**Spinnerin am Kreuz**“, Stari trg.